

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง ความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของนักเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าค่ายคุณธรรมในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้าค่ายคุณธรรม ของศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้าค่ายคุณธรรม ก่อนและหลังการเข้าอบรม ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมค่ายคุณธรรมของศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ณ ค่ายคุณธรรมวัดน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 คน ผลการวิจัยสามารถนำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดษ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับความสันโดษของนักเรียนที่เข้าค่ายคุณธรรม

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการเข้าค่ายคุณธรรม

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมค่ายคุณธรรมของศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ณ ค่ายคุณธรรมวัดน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา อาชีพผู้ปกครอง สถานภาพของผู้ปกครอง ผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู และศาสนา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 150 คน เป็นดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	58	38.67
หญิง	92	61.33
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.33 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.67

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
14 ปี	3	2.00
15 ปี	72	48.00
16 ปี	64	42.66
17 ปี	10	6.67
18 ปี	1	0.67
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมา อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.66 อายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.67 อายุ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.00 และอายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	76	50.67
มัธยมศึกษาตอนปลาย	74	49.33
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 50.67 รองลงมา ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 49.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	33	22.00
รับจ้าง	54	36.00
ค้าขาย	24	16.00
เกษตรกร	24	16.00
ธุรกิจส่วนตัว	15	10.00
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมา รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.00 ค้าขาย และเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 16.00 เท่ากัน และประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง

สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมรส	130	86.67
หย่าร้าง	6	4.00
เสียชีวิต	14	9.33
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมา เสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 9.33 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูในปัจจุบัน

ผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พ่อและแม่	76	50.67
พ่อ	25	16.67
แม่	20	13.33
ลุงและ/หรือป้า	10	6.67
น้าและ/หรืออา	13	8.67
ตาและ/หรือยาย	6	4.00
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ พ่อและแม่ คิดเป็นร้อยละ 50.67 รองลงมา คือ พ่อ คิดเป็นร้อยละ 16.67 แม่ คิดเป็นร้อยละ 13.33 น้าและ/หรืออา คิดเป็นร้อยละ 8.67 ลุงและ/หรือป้า คิดเป็นร้อยละ 6.67 และตาและ/หรือยาย คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามศาสนา

ศาสนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พุทธ	145	96.67
คริสต์	5	3.33
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.67 และนับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเรื่องความสันโดษ

ผลการวิเคราะห์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้าค่ายคุณธรรมทั้งก่อนและหลังการเข้าอบรม เป็นดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามคะแนนรวมของความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดษจำแนกตามการเข้าอบรม

คะแนนรวมของความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดษ	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความรู้ในระดับน้อย (1 – 3 คะแนน)	9	6.00	–	–
มีความรู้ในระดับปานกลาง (4 – 6 คะแนน)	87	58.00	1	0.67
มีความรู้ในระดับมากที่สุด (7 – 10 คะแนน)	54	36.00	149	99.33
รวม	150	100.00	150	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า คะแนนรวมของความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดษก่อนการอบรมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง (4 – 6 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมา มีความรู้ในระดับมากที่สุด (7 – 10 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 36.00 และมีความรู้ในระดับน้อย (1 – 3 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

ส่วนคะแนนรวมของความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดษหลังการอบรมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมากที่สุด (7 – 10 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 99.33 และมีความรู้ในระดับปานกลาง (4 – 6 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 0.67

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละการตอบ “ถูก” ในความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดษของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเข้าอบรม (N = 150)

ข้อความ	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. หลักสันโดษเป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนา	86	57.33	148	98.67
2. หลักสันโดษทำให้มนุษย์ในสังคมเกิดความพอใจในสิ่งที่ตนมี	45	30.00	144	96.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. เมื่อมนุษย์ไม่มีหลักส้นโดยจะเกิดปัญหาความยากจน	92	61.33	139	92.67
5. หลักส้นโดยเป็นหลักธรรมที่ไม่ช่วยในการพัฒนาสังคม	94	62.67	142	94.67
6. หลักส้นโดยจะช่วยให้เกิดความสันติสุขในสังคม	88	58.67	139	92.67
7. หลักส้นโดยในพระพุทธศาสนาไม่ช่วยขจัดความเห็นแก่ตัวของคนในสังคม	94	62.67	146	97.33
8. หลักส้นโดยไม่สามารถฝึกคนให้เป็นคนขยันหมั่นเพียรได้	94	62.67	137	91.33
9. หลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีความสอดคล้องกับหลักส้นโดย	143	95.33	143	95.33
10. การนำหลักส้นโดยไปปฏิบัติเป็นมงคลสูงสุดของชีวิต	120	80.00	141	94.00

จากตารางที่ 9 พบว่า ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดยก่อนการอบรมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบ “ถูก” กับหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีความสอดคล้องกับหลักส้นโดย คิดเป็นร้อยละ 95.33 รองลงมาคือ การนำหลักส้นโดยไปปฏิบัติเป็นมงคลสูงสุดของชีวิต คิดเป็นร้อยละ 80.00 หลักส้นโดยไม่สามารถช่วยขจัดเกลาให้เยาวชนเป็นคนดีของสังคม คิดเป็นร้อยละ 64.67 หลักส้นโดยเป็นหลักธรรมที่ไม่ช่วยในการพัฒนาสังคม หลักส้นโดยในพระพุทธศาสนาไม่ช่วยขจัดความเห็นแก่ตัวของคนในสังคม และหลักส้นโดยไม่สามารถฝึกคนให้เป็นคนขยันหมั่นเพียรได้ คิดเป็นร้อยละ 62.67 เท่ากัน เมื่อมนุษย์ไม่มีหลักส้นโดยจะเกิดปัญหาความยากจน คิดเป็นร้อยละ 61.33 หลักส้นโดยจะช่วยให้เกิดความสันติสุขในสังคม คิดเป็นร้อยละ 58.67 หลักส้นโดยเป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนา คิดเป็นร้อยละ 57.33 และหลักส้นโดยทำให้มนุษย์ในสังคมเกิดความพอใจในสิ่งที่ตนมี คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามลำดับ

ส่วนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความสันโดยหลังการอบรมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบ “ถูก” กับหลักส้นโดยเป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนา คิดเป็นร้อยละ 98.67 รองลงมาคือ

หลักสันโดษในพระพุทธศาสนาไม่ช่วยขจัดความเห็นแก่ตัวของคนในสังคม คิดเป็นร้อยละ 97.33 หลักสันโดษทำให้มนุษย์ในสังคมเกิดความพอใจในสิ่งที่ตนมี คิดเป็นร้อยละ 96.00 หลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีความสอดคล้องกับหลักสันโดษ คิดเป็นร้อยละ 95.33 หลักสันโดษเป็นหลักธรรมที่ไม่ช่วยในการพัฒนาสังคม คิดเป็นร้อยละ 94.67 การนำหลักสันโดษไปปฏิบัติเป็นมงคลสูงสุดของชีวิต คิดเป็นร้อยละ 94.00 หลักสันโดษไม่สามารถช่วยขจัดเกลาให้เยาวชนเป็นคนดีของสังคม คิดเป็นร้อยละ 93.33 หลักสันโดษจะช่วยให้เกิดความสันติสุขในสังคม และเมื่อมนุษย์ไม่มีหลักสันโดษจะเกิดปัญหาความยากจน คิดเป็นร้อยละ 92.67 เท่ากัน และหลักสันโดษไม่สามารถฝึกคนให้เป็นคนขยันหมั่นเพียร ได้ คิดเป็นร้อยละ 91.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องความสันโดษของนักเรียนที่เข้าค่ายคุณธรรม

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับความสันโดษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้าค่ายคุณธรรมทั้งก่อนและหลังการเข้าอบรม เป็นดังนี้

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเข้าอบรม (N = 150)

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล
ขยาลากสันโดษ	2.52	0.98	ปานกลาง	4.27	0.64	มาก
ขยาลพลสันโดษ	2.24	0.59	น้อย	4.13	0.78	มาก
ขยาสารูปสันโดษ	1.98	0.69	น้อย	4.01	0.79	มาก
การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษ	2.09	0.74	น้อย	3.94	0.78	มาก
ประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษ	2.42	0.92	น้อย	3.99	0.95	มาก
รวม	2.22	0.52	น้อย	4.05	0.65	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ความรู้ความเข้าใจโดยรวมที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับก่อนการอบรมอยู่ในระดับน้อย โดยมีเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 เมื่อจำแนกเป็นลำดับข้อความโดยรวมพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจโดยรวมในขยาลากสันโดษในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.52 และได้รับความรู้ความเข้าใจโดยรวมในขยาลพลสันโดษ ประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษ

ขยาลกสัณโศย การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสัณโศย และขยาสารูปสัณโศยในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.42 2.24 2.09 และ 1.98 ตามลำดับ

ความรู้ความเข้าใจโดยรวมที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับหลังการอบรมอยู่ในระดับมาก โดยมีเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อความโดยรวมพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจโดยรวมในขยาลกสัณโศย ขยาลกสัณโศย ขยาสารูปสัณโศย ประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสัณโศย และการรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสัณโศยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 4.13 4.01 3.99 และ 3.94 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับในขยาลกสัณโศย ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเข้าอบรม (N = 150)

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล
1. การยินดีกับสิ่งของของตนที่ได้มาโดยสุจริต	2.41	1.15	น้อย	4.65	0.52	มากที่สุด
2. ไม่ปฏิบัติตนตามแฟชั่น หรือตามเพื่อน ในการมีโทรศัพท์มือถือ กระเป๋า เสื้อผ้า	2.62	0.95	ปานกลาง	3.89	1.05	มาก
รวม	2.52	0.98	ปานกลาง	4.27	0.64	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ก่อนการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเข้าใจในขยาลกสัณโศยโดยรวมในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 เมื่อจำแนกตามรายข้อความพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในขยาลกสัณโศยในระดับปานกลางกับการไม่ปฏิบัติตนตามแฟชั่น หรือตามเพื่อน ในการมีโทรศัพท์มือถือ กระเป๋า เสื้อผ้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 และในระดับน้อยกับการยินดีกับสิ่งของของตนที่ได้มาโดยสุจริต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41

ส่วนหลังการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเข้าใจในขยาลกสัณโศยโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 เมื่อจำแนกตามลำดับข้อความพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในขยาลกสัณโศยในระดับมากที่สุดกับการยินดีกับสิ่งของของตนที่ได้มาโดยสุจริต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และในระดับมากกับการไม่ปฏิบัติตนตามแฟชั่น หรือตามเพื่อน ในการมีโทรศัพท์มือถือ กระเป๋า เสื้อผ้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับในสภาพผลสันโดษของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเข้าอบรม (N = 150)

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล
1. การศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มความสามารถ	2.19	0.97	น้อย	3.98	0.89	มาก
2. การเลือกเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับสมรรถภาพของร่างกาย	2.45	0.72	น้อย	4.00	1.07	มาก
3. การเลือกเล่นดนตรีที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง	2.20	0.70	น้อย	4.28	0.96	มาก
4. การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนกำหนดให้อย่างสม่ำเสมอ	2.13	0.94	น้อย	4.25	1.02	มาก
รวม	2.24	0.59	น้อย	4.13	0.78	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ก่อนการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเข้าใจในสภาพผลสันโดษโดยรวมในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 เมื่อจำแนกตามรายข้อความพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในสภาพผลสันโดษในระดับน้อยกับการเลือกเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับสมรรถภาพของร่างกาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 การเลือกเล่นดนตรีที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 การศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มความสามารถ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19 และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนกำหนดให้อย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 ตามลำดับ

ส่วนหลังการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเข้าใจในสภาพผลสันโดษโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 เมื่อจำแนกตามลำดับข้อความพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในสภาพผลสันโดษในระดับมากกับการเลือกเล่นดนตรีที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 รองลงมาคือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนกำหนดให้อย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 การเลือกเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับสมรรถภาพของร่างกาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และการศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มความสามารถ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับในเอกสารูปสัน โดยของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเข้าอบรม (N = 150)

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล
1. เมื่อเจอโทรศัพท์มือถือวางทิ้งไว้ท่านจะเก็บไว้เป็นของตนเอง	1.99	0.88	น้อย	4.25	0.80	มาก
2. ความภูมิใจในครอบครัว และสิ่งที่ได้รับจากการเลี้ยงดูของบิดามารดา	1.97	0.92	น้อย	3.77	1.03	มาก
รวม	1.98	0.69	น้อย	4.01	0.79	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ก่อนการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเข้าใจในเอกสารูปสัน โดยโดยรวมในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 เมื่อจำแนกตามรายข้อความพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในเอกสารูปสัน โดยในระดับน้อยกับเมื่อเจอโทรศัพท์มือถือวางทิ้งไว้ท่านจะเก็บไว้เป็นของตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.99 และความภูมิใจในครอบครัว และสิ่งที่ได้รับจากการเลี้ยงดูของบิดามารดา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97

ส่วนหลังการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเข้าใจในเอกสารูปสัน โดยโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 เมื่อจำแนกตามรายข้อความพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในเอกสารูปสัน โดยในระดับมากกับเมื่อเจอโทรศัพท์มือถือวางทิ้งไว้ท่านจะเก็บไว้เป็นของตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และความภูมิใจในครอบครัว และสิ่งที่ได้รับจากการเลี้ยงดูของบิดามารดา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับในการรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเข้าอบรม (N = 150)

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล
1. การนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้กับชีวิต	2.15	0.99	น้อย	3.73	0.93	มาก
2. การนั่งสมาธิในชีวิตประจำวัน	2.15	0.99	น้อย	4.01	1.00	มาก
3. การตัดบาตรและให้ทานอย่างสม่ำเสมอ	1.99	0.89	น้อย	4.05	0.95	มาก
4. รับประทานอาหารอย่างเพียงพอและครบ 5 หมู่	2.26	1.03	น้อย	4.00	1.03	มาก
5. การระมัดระวังในการดำเนินชีวิต	1.90	0.93	น้อย	3.91	0.88	มาก
รวม	2.09	0.74	น้อย	3.94	0.78	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ก่อนการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษโดยรวมในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.09 เมื่อจำแนกตามรายข้อความ พบว่า ได้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษในระดับน้อยกับการรับประทานอาหารอย่างเพียงพอและครบ 5 หมู่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 รองลงมาคือ การนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้กับชีวิต และการนั่งสมาธิในชีวิตประจำวัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 เท่ากัน การตัดบาตรและให้ทานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.99 และการระมัดระวังในการดำเนินชีวิต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 ตามลำดับ

ส่วนหลังการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เมื่อจำแนกตามลำดับข้อความ พบว่า ได้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษในระดับมากกับการตัดบาตรและให้ทานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 รองลงมาคือ การนั่งสมาธิในชีวิตประจำวัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 การรับประทานอาหารอย่างเพียงพอและครบ 5 หมู่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 การระมัดระวังในการดำเนินชีวิต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้กับชีวิต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับในประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเข้าอบรม (N = 150)

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล
1. การได้รับความสงบสุขจากภายในจิตใจ	2.42	1.11	น้อย	3.93	1.08	มาก
2. การได้รับการตอบสนองจากสิ่งภายนอกที่พอใจ	2.43	0.96	น้อย	4.05	1.01	มาก
รวม	2.42	0.92	น้อย	3.99	0.95	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ก่อนการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษโดยรวมในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 เมื่อจำแนกตามรายข้อความพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษในระดับน้อยกับการได้รับการตอบสนองจากสิ่งภายนอกที่พอใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 และการได้รับความสงบสุขจากภายในจิตใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42

ส่วนหลังการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษโดยรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 เมื่อจำแนกตามลำดับข้อความพบว่า ได้รับความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษในระดับมากกับการได้รับการตอบสนองจากสิ่งภายนอกที่พอใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และการได้รับความสงบสุขจากภายในจิตใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการเข้าค่ายคุณธรรม

ผลการวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการเข้าค่ายคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้าค่ายคุณธรรมทั้งก่อนและหลังการเข้าอบรม เป็นดังนี้

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับผลที่ได้รับจากการเข้าค่ายคุณธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 150)

ข้อความ	μ	S.D.	แปลผล
1. รับรู้และเกิดความรู้ใหม่ ๆ	4.68	0.52	มากที่สุด
2. มีมุมมองใหม่ ๆ ในการดำเนินชีวิต	4.33	0.69	มาก
3. เปลี่ยนเจตคติ	4.25	0.77	มาก
4. ทำให้เกิดการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม	4.35	0.58	มาก
5. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทำตาม	4.17	0.81	มาก
6. ทำให้เข้าใจชีวิตดีขึ้น มีความสุขมากขึ้น	4.17	0.73	มาก
7. การส่งเสริมคนอื่นให้ปฏิบัติตาม	4.51	0.64	มากที่สุด
รวม	4.35	0.42	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับผลจากการเข้าค่ายคุณธรรมโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 โดยเมื่อจำแนกตามรายข้อความพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับผลจากการเข้าค่ายคุณธรรมโดยรวมในระดับมากที่สุดกับการรับรู้และเกิดความรู้ใหม่ ๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 รองลงมาคือ การส่งเสริมคนอื่นให้ปฏิบัติตาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 และได้รับผลจากการเข้าค่ายคุณธรรมโดยรวมในระดับมากกับการทำให้เกิดการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 มีมุมมองใหม่ ๆ ในการดำเนินชีวิต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และการเปลี่ยนเจตคติ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทำตาม และทำให้เข้าใจชีวิตดีขึ้น มีความสุขมากขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 เท่ากัน ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ผู้เข้าค่ายคุณธรรมหลังเข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจเรื่องความสันโดษมากกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าค่ายคุณธรรมก่อนและหลังการเข้าอบรม

ข้อความ	การเข้าอบรม				t
	ก่อนการอบรม (N = 150)		หลังการอบรม (N = 150)		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
ความเข้าใจเรื่องความสันโดษ ในพระพุทธศาสนา	2.22	0.52	4.05	0.65	-22.678*

หมายเหตุ * หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้เข้าค่ายคุณธรรมหลังเข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจเรื่องความสันโดษมากกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 2 ความแตกต่างในเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่มีผลต่อความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาที่แตกต่างกัน

เพศกับความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 18 แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าค่ายคุณธรรมก่อนและหลังการเข้าอบรมจำแนกตามเพศ

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	ชาย (N=58)	หญิง (N=92)	t	ชาย (N=58)	หญิง (N=92)	t
ขณาลากสันโดษ	2.41	2.58	1.05 ^{NS}	4.28	4.26	0.02 ^{NS}
ขณาลปลสันโดษ	2.07	2.35	8.50 ^{NS}	4.10	4.14	0.10 ^{NS}
ขณาลารูปสันโดษ	1.86	2.05	2.61 ^{NS}	4.07	3.98	0.47 ^{NS}

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	ชาย (N=58)	หญิง (N=92)	t	ชาย (N=58)	หญิง (N=92)	t
การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิด สันโดษ	1.95	2.18	3.36 ^{NS}	4.02	3.89	1.09 ^{NS}
ประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจาก สันโดษ	2.44	2.41	0.03 ^{NS}	3.99	3.98	0.00 ^{NS}
รวม	2.10	2.29	5.08 ^{NS}	4.08	4.03	0.21 ^{NS}

หมายเหตุ NS หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p > 0.05$

จากตารางที่ 18 พบว่า ค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าค่ายคุณธรรมก่อนและหลังการเข้าอบรมทั้งเพศชายและหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับ ขณาลกสันโดษ ขณาลกสันโดษ ขณาสารูปสันโดษ การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษ และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิง ก่อนและหลังการอบรม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า ก่อนการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามชายมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับ ขณาลกสันโดษ ขณาลกสันโดษ ขณาสารูปสันโดษ การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษ และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษมากกว่าหญิง ส่วนหลังการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามชายมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับขณาลกสันโดษ ขณาสารูปสันโดษ การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษ และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษมากกว่าหญิง

อายุกับความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 19 แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าค่ายคุณธรรมก่อนและหลังการเข้าอบรมจำแนกตามอายุ

ข้อความ	ก่อนการอบรม						หลังการอบรม					
	14 ปี	15 ปี	16 ปี	17 ปี	18 ปี	F-test	14 ปี	15 ปี	16 ปี	17 ปี	18 ปี	F-test
ขณาลากันโดย	1.83	2.51	2.55	2.60	2.50	0.40 ^{NS}	4.67	4.26	4.22	4.55	4.00	0.91 ^{NS}
ขณาลปลันโดย	2.25	2.19	2.30	2.18	2.25	0.32 ^{NS}	4.58	4.07	4.17	4.23	3.50	0.60 ^{NS}
ขณาสารูปปลันโดย	1.50	2.01	1.98	1.85	1.50	0.60 ^{NS}	4.67	3.91	4.02	4.50	4.50	1.92 ^{NS}
การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดย	1.67	2.13	2.06	2.04	3.00	0.71 ^{NS}	4.60	3.88	3.96	4.00	4.40	0.75 ^{NS}
ประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดย	2.67	2.42	2.38	2.55	3.00	0.23 ^{NS}	4.83	3.93	3.99	4.10	4.00	0.69 ^{NS}
รวม	1.96	2.22	2.22	2.19	2.53	0.29 ^{NS}	4.64	3.99	4.06	4.21	4.07	0.95 ^{NS}

หมายเหตุ NS หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p > 0.05$

จากตารางที่ 19 พบว่า ค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดยในพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าค่ายคุณธรรมก่อนและหลังการเข้าอบรมที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ความเข้าใจเรื่องความสันโดยในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับขณาลากันโดย ขณาลปลันโดย ขณาสารูปปลันโดย การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดย และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดยของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันทั้งก่อนและหลังการอบรม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า ก่อนการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 18 ปี มีค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดยในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดย และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดยมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ส่วนหลังการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 14 ปี มีค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดยในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับขณาลากันโดย ขณาสารูปปลันโดย การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดย และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดยมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ

ระดับการศึกษากับความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 20 แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าค่ายคุณธรรมก่อนและหลังการเข้าอบรมจำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อความ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	ม.ต้น (N=76)	ม.ปลาย (N=74)	t	ม.ต้น (N=76)	ม.ปลาย (N=74)	t
ขณาลกสันโดษ	2.49	2.55	0.14 ^{NS}	4.27	4.26	0.00 ^{NS}
ขณาลสสันโดษ	2.23	2.25	0.06 ^{NS}	4.13	4.13	0.00 ^{NS}
ขณาสารูปสันโดษ	1.98	1.97	0.00 ^{NS}	3.97	4.06	0.53 ^{NS}
การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษ	2.11	2.07	0.10 ^{NS}	3.91	3.97	0.26 ^{NS}
ประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษ	2.44	2.41	0.06 ^{NS}	3.97	4.01	0.06 ^{NS}
รวม	2.22	2.21	0.00 ^{NS}	4.03	4.07	0.12 ^{NS}

หมายเหตุ NS หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p > 0.05$

จากตารางที่ 20 พบว่า ค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าค่ายคุณธรรมก่อนและหลังการเข้าอบรมที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับ ขณาลกสันโดษ ขณาลสสันโดษ ขณาสารูปสันโดษ การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษ และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายก่อนและหลังการอบรม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า ก่อนการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับ ขณาลกสันโดษ ขณาสารูปสันโดษ การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษ และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนหลังการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความสันโดษในพระพุทธศาสนา

เกี่ยวกับขบวนการปล้นโดย การรับรู้ในวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดสันโดษ และประโยชน์ของความสุขที่ได้รับจากสันโดษมากกว่าที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved